

HAFRANNSÓKNASTOFNUNIN

Nefndasvið Alþingis
Sjávarútvegsnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 130/568
komudagur 9.12.2003

Reykjavík, 03.12.2003
Tilv. 90.13
JS/sv

Málefni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 37/1992, um sérstakt gjald vegna ólögmæts sjávarafla (254. mál, 130. löggj. þing 2003-2004) og lögum nr. 38/1990, um stjórn fiskveiða (255. mál)

Vísað er í erindi sjávarútvegsnefndar Alþingis um ofangreind málefni dags. 21. nóvember 2003.

Breyting á lögum um gjald vegna ólögmæts sjávarafla

Á undanförnum 6 árum hefur Hafrannsóknastofnunin fengið styrki til skilgreindra rannsókna og verkefna úr sjóði í vörslu sjávarútvegsráðuneytisins vegna upptöku ólöglegs sjávarafla sem hér segir (milljónir króna):

<u>Ár</u>	<u>Upptökusjóður</u>
1998	66,9
1999	36,6
2000	24,2
2001	41,1
2002	22,6
2003	0

Ljóst er að fjármunir þessir hafa skipt starfsemina verulegu máli og hafa ekki síst verið mikilvægir þegar upp hafa komið ófyrirséð verkefni eins og oft vill verða raunin í fiskifræðilegum rannsóknum við sýnbreytilegar umhverfisaðstæður. Þó svo að mestur hluti tekna vegna ólögmæts afla hafi runnið til Hafrannsóknastofnunarinnar, drógust þessar tekjur saman á síðustu árum, m. a. vegna heimilda til að færa að landi allt að 5% afla utan heimilda viðkomandi skips sem síðar verður vikið að.

Verði þetta frumvarp að lögum mun það að öllum líkindum leiða til lakari aðgengis Hafrannsóknastofnunarinnar að ofangreindum fjármunum þar sem verkefni hins nýja sjóðs, Verkefnasjóðs sjávarútvegsins, verða ekki bundin við hafrannsóknir og eftirlit með fiskveiðum, heldur við mun víðara svið en fram til þessa hefur verið skilgreint. Einnig er ljóst að verði stofnunin að sækja um rannsóknarfé með lengri fyrirvara en áður, munu fjármunir þessir ekki nýtast á sama hátt og fyrr þegar mæta hefur þurft ófyrirséðum verkefnum með stuttum fyrirvara.

Heimilisfang:
Skúlagötu 4
Pósthólf 1390
121 Reykjavík

Sími:
552-0240
Póstfax:
562-3790

Heimasíða:
<http://www.hafro.is/>
hafro/sjalf.html

Töivupóstfang:
librarian@hafro.is

Á hinn bóginn má ætla að hert innheimta vegna ólöglegs sjávarafla muni auka ráðstöfunarfé væntanlegs Verkefnasjóðs sjávarútvegsins.

Breyting á lögum um stjórn fiskveiða - breytt ráðstöfun fjármuna vegna reglu um löndunarheimild fyrir allt að 5% afla umfram aflamark skips og ráðstöfun aflaheimilda á þorski vegna kvíaeldis.

Í ljósi þess að fjármunir til ráðstöfunar vegna upptöku ólöglegs sjávarafla hafa skerst verulega undanfarin ár, og þar af leiðandi styrkir til Hafrannsóknastofnunarinnar eins og fyrir sagði, var tilkoma svokallaðrar 5% reglu mikilvæg viðbót fyrir rekstrarafkomu Hafrannsóknastofnunarinnar (96,9 millj. kr árið 2002; 133,9 millj. kr fram til 30.11. 2003). Með tilkomu þessa nýja tekjustofns reyndist unnt á s.l. ári og í ár að halda úti rannsóknaskipum stofnunarinnar með sæmilegu móti. Sem kunnugt er hafa miklar sviptingar verið á ástandi sjávar umhverfis Ísland undanfarin misseri og ár sem kallað hefur á aukið úthald rannsóknaskipa, einkum vegna mælinga á loðnu- og síldarstofnum. Útgjaldaauka samfara þessu aukna úthaldi hefði ekki verið hægt að mæta án tilkomu umrædds fjár. Þá reyndist einnig unnt að styrkja nokkuð aðra mikilvæga þætti starfseminnar í samræmi við langtímaáætlun stofnunarinnar er gildir fyrir árin 2002-2006.

Með því að láta alla fjármuni sem til falla vegna svokallaðrar 5% reglu renna í hinn nýja sjóð er augljóslega verið að þrengja rekstrarforsendur Hafrannsóknastofnunarinnar frá því sem nú er þar sem sjóðnum er ekki einvörðungu ætlað að þjóna hafrannsóknnum og eftirliti eins og fyrir sagði. Jafnframt er fjárveitingin háð samþykki sjóðsstjórnar og mun þannig hugsanlega skerða sjálfstætt verkefnaval stofnunarinnar og svigrúm til skjótra viðbragða þegar mikið liggur við. Það er hins vegar umhugsunarvert hvort ekki væri eðlilegast að í stað fjármögnunar hinnar mikilvægu starfsemi stofnunarinnar úr ofangreindum sjóðum kæmi til hækkunar fasts framlags stofnunarinnar í fjárlögum.

Varðandi yfirfærslu ónýttara aflaheimilda vegna tilrauna með áframeldi á þorski milli fiskveiðiára hefur Hafrannsóknastofnunin ekkert við slíkt að athuga enda taki stjórnvöld slíkar yfirfærslur til greina við endanlega ákvörðun heildaraflamarks.

F. h. Hafrannsóknastofnunarinnar,

Jóhann Sigurjónsson